

CARTA DE REPOBLACIÓ (1165)

Consti palesament en la memòria dels presents i dels venidors que jo Hug, per designació de Déu, arquebisbe de Tarragona, amb el consentiment i voler dels nostres canonges, DONEM la nostra vila, anomenada Vila Constantina, a tots els que habiten, és a dir, a aquells que en el present ja hi viuen i àdhuc als que amb el nostre consentiment i voler hi habitaran i a llur descendència per a sempre.

Així doncs, per aquesta escriptura nostra de donació, DONEM l'esmentada vila anomenada Vila Constantina als habitants, segons el nostre assentiment, presents i futurs i a llur posteritat, exceptuant-ne la nostra domenicatura, el forn i la fàbrica, com també els delmes i primícies, que ens reservem. DONEM totes les terres que hi tenen, i les cases, que amb el nostre consentiment, hi habitaran així a ells com als qui hi vinguin a viure, i les terres i els horts, francs i lliures, sense cap mal usatge ni censal i no se'ls faci coacció ni questia, si no és per via de justícia; ells i la seva descendència després d'ells, ho tinguin i posseeixin a perpetuïtat, amb les entrades i sortides, amb les pastures, aigües i llenyes, salvada la fidelitat a nós i a la nostra església.

DONEM, així mateix, i concedim llicència, si els fos menester, als habitants de l'esmentada vila de vendre, empenyorar i alienar totes les coses predites, de manera que si qualsevol dels seus moradors volgués vendre o empenyorar el seu honor en l'esmentada vila o en el seu terme, primerament inquireixi si nós o els nostres el volguéssim comprar o rebre en penyora pel preu usual i just; si no fos així, passats vint dies els sigui lícit empenyorar-ho o vendre-ho als seus semblants aveïnats de la mateixa vila. Emperò si algú sense fills volgués donar el seu honor, que posseeix en la vila o bé en el seu terme a algun dels pròxims consanguinis, no gosi fer-ho de cap manera a no ser que aquell a qui el cedeixi, s'avingui a domiciliar-se en l'esmentada vila, de la mateixa manera que ell ja ho observa. Totes aquestes coses predites guardin sempre els moradors respecte a totes les terres que conreïn.

L'esmentada vila afronta de la banda d'orient amb el torrent que baixa de les mateixes voltes de l'Argenteria a la partida de les Parets Gràcils; de la part de ponent amb el mateix torrent de Moster i puja per les restes dels puigs més alts i passa per la capçalera del riu d'Oms, segons les aigües es decanten vers el torrent; pel migdia fins a mig camí entre l'esmentada vila i Constantí; per la banda de tramuntana fins a les penyes que hi ha sota el mateix Albiol. I retorna a l'esmentat torrent de l'Argenteria.

Totes les coses predites i tots els honors de santa Tecla, ens ajudareu a mantenir i a defensar contra qualsevol home i dona, i des d'ara ens fareu homenatge i ens jurareu fidelitat de la mateixa manera que ho fan els habitants de Tarragona i el seu territori, i acatareu la nostra justícia i manaments, així com dels nostres clergues. Si algú gosés d'infringir aquestes disposicions, no li aprofiti de res i només de presumir-ho refaci el doble. I en endavant, aquesta carta romanguí ferma i estable per a sempre.

Fou feta el tercer dia abans de les idus de maig de l'any de l'Encarnació del Senyor mil cent seixanta-cinc.

Jo Hug, arquebisbe de la Santa Església de Tarragona.

Signen: Joan, prevere i canonge; Ramon Miró, prevere; Ramon de Freixa, Guillem de Sant Pau, prevere; Guillem de Grassa; Oller de Rafaguera. Sendred, notari de la seu de Tarragona, prevere, féu aquest escrit el dia i any susdits.

CARTA DE REPOBLACIÓ (1165)

TEXT ORIGINAL

Presentium futurorumque memoria pateant quod ego. Dei dignatione Tarraconensis archiepiscopus, consensu et voluntate canonicorum nostrorum, donamus cunctis inhabitantibus villam nostram que dicitur Villa Constantina, ipsis videlicet quibus nunc iam in ea inhabitant et adhuc eandem nostro assensu et voluntate habitaturi sunt et posteriotati eorum, in perpetuum. Per hanc autem scripturam donationis nostre, predictam villam que dicitur Villa Constantina, exceptus dominicaturam nostram et furnum et fabricam, et retentis decimis ac primitiis, presentibus ac futuris, nostro assensu habitantibus et posteriotatibus eorum, donamus cunctas terras quas ibi habent et casasetiam quas in ea adhuc nostro assensu tam illu quam qui ad eam inhabitandam venerint, habitaturi sunt, et vineas et hortos, franchos et ingenuos, sine ullo malo usatico et sine ullo censu seu ulla vi et questia eis non fiant nisi per iustitiam; ipsi et posteritas sua post eos habeant et inperpetuum possideant, cum ingresibus et egresibus, cum pascuis et aquis et lignariis, salvafidelitate nostra et ecclesie nostre. Donamus etiam et concedimus licentiam, si necesse eis fuerit, omnia predicta vendendi, impignorandi, alienandi habitatoribus predicte ville, hoc modo quod si aliquis predicte ville habitatorum honorem suum in predicta villa sive illius termini impignorare vel etiam iam vendere voluerit, primum nos aut nostros requirat si in pignus accipere aut emere comuni et iusto pretio voluerimus; sin autem per XX dies, sit eis licitum impignorare seu vendere suis consimilibus iamdicte ville inhabitantibus. Si quis vero non habens prolem, honorem suum quem in predicta villa seu illius territorio habuerit alicui proximorum consanguineorum suorum donare voluerit; nullatenus hoc facere presumat, nisi illi cui dederit predicte ville habitator esse voluerit, sicut ipse iam servatur. Hec omnia supradicta predicte ville habitatores semper faciant (quod voluerint) de omnibus terris quas incoluerint. Terminatur autem predicta villa, a parte orientis in ipsum torrentem qui vadit de ipsis voltis de Argenteria ad partes Parietes graciles; ab occidente in ipsum torrentem de Mosterio et ascendit per cacumina montium altium et transit per collum qui est super caput de Rivo Ulmorum, et sicut aque vergunt versus torrentem; a meridie in medio loco inter iamdictam villam Constantinam; a septentrionali vero plaga in ipsas pinnas que sunt subtus ipsum Albiol. Et revertitur in predictum torrentem de Argenteria. Cuncta vero supradicta et omnes honores sancte Tecele, iuvabitis nos tenere et deffendere contra cunctos homines et feminas, et faciatis inde nobis homagium et iuretis fidelitatem sicut ceteri habitatores Tarracone et territorii, et stabitis iustitie et mandamento nostro et clericorum nostrorum. Si quis hoc infringere temptaverit, nihil ei prossit, sed sola presumptione in duplo componat. Et postea hec carta firma et stabili semper maneat.

Que est acta tertio idus madii, anno dominice Incarnationis millessimo CLX quinto.

Ego Hugo, sancte Tarraconensis ecclesie archiepiscopus.

Signum Iohannis, presbiteri atque canonici. – Signum Raymundi Mironis, presbiteri. – Signum Raymundi de Frexa. – Signum Gillelmi Sancti Pauli. – Signum Raimundi, presbiteri. – Signum Guillelmi de Grassa. – Signum Ollarii de Rafegera.

Sendredus, notarius Tarraconensis sedis, presbiter, hoc scripsit die et anno quo supra.

825è ANIVERSARI CARTA DE REPOBLACIÓ

Discurs a càrrec del Dr. Josep M. Font i Rius pronunciat el dia 13 de maig de 1990 al Casal d'Avis de la Selva del Camp:

“Sr. alcalde, autoritats de la vila, amics selvatans. En primer lloc agraeixo les afectuoses paraules de presentació, agraïment doblat perquè m'ofereixen l'honor d'associar-me a aquesta celebració centenària del naixement de la Selva del Camp. Si l'aniversari del naixement d'una persona, d'una família, és motiu sempre de satisfacció i d'alegria, també ho ha d'ésser el naixement d'un poble, d'una comunitat veïnal. Però he de confessar que estic un xic confós de venir a parlar sobre història de la Selva, quan han passat per davant persones tan meritòries com Mn. Pié, (al segle passat, principis del present) autor del llibre dels Annals, aquell gran volum d'història de la Selva, tan respectable ara, ja que crec que hi ha pocs pobles de la categoria de la Selva que puguin comptar amb una història tan extensa i documentada. Ho és també l'obra d'Eufemià Fort i Cogul, amb els seus notables estudis sobre la vila en diferents aspectes i moments. De Josep Iglésies, que ens donà aquella tan suggestiva visió sintètica de la Perennitat de la Selva del Camp, tan esclaridor dels orígens urbans de la vila (aquell llibret tan bonic i tan agradable de llegir). Són tots dos, Eufemià Fort i Josep Iglésies, bons amics meus i recordats, traspassats fa pocs anys.

Per això jo, realment, en aquests moments, sols puc oferir-vos algun resultat de les meves recerques i reflexions en l'àmbit de la restauració selvatana i de la seva Carta de repoblació, que avui commemorem, amb la temàtica, per a mi, molt familiar, com és l'estudi de les Cartes de repoblació, franquícia de Catalunya i concretament de la regió tarragonina.

Aprofito l'oportunitat per recordar, amb agraïment, la meua visita a la Selva l'any 1952, per tal de localitzar el Llibre de privilegiat, la Carta de repoblació, i prendre les notes oportunes per poder preparar el material d'aquella col·lecció de carta franquícia, que tardaria encara molt anys a sortir. Recordar també i agrair el bon acolliment que vaig rebre per part de les autoritats municipals d'aquell temps.

Penso que la referència als moments de la restauració del poblament de la Selva l'hem de situar en el context historicopolític de l'època i de l'empresa restauradora del Camp tarragoní, per comprendre millor la significació d'aquella restauració local i el seu engrandiment en les actuacions desenvolupades en les localitats i contrades del seu veïnatge.

Per tant, hem d'arrencar del panorama historicogeogràfic del territori tarragoní des de l'ocupació musulmana i la seva retirada davant l'empenta reconqueridora dels comtes catalans. En aquest sentit, i com a precedents, s'ha de tenir present l'opinió dels historiadors, començant per Emili Morera, historiador tarragoní, en la seva obra clàssica referent a Tarragona, capital de tot l'Alt Camp, Conca de Barberà, sector tarragoní. La Selva no va ser ocupada de manera efectiva pels musulmans perquè des de l'expedició militar de Lluís el Piatós, i sobretot els comtes Borrell i Sunyer (els primers comtes de Barcelona), aquesta zona va quedar abandonada i els musulmans, de fet, es van encastellar a les muntanyes i costats de Siurana, de Prades i en la línia del Segre, o sigui, Lleida i Tortosa. De manera que el Camp i la Conca quedarien com una zona intermitja, una terra de ningú (entre la línia Lleida-Tortosa).

Van ser els avenços de Ramon Berenguer i els seus fills, cap al segle XI, que van fer més difícil encara la permanència de possibles nuclis musulmans residuals en el Camp

(encara que en llocs insegurs i fent possible una vida permanent) en consolidar la línia del Gaià, Cabra, Forès, l'Espluga, i tots els camins de la Conca de Barberà.

Un segle després, Ramon Berenguer III es proposa de portar a terme l'ocupació de la ciutat de Tarragona. Com diu Iglésies, s'havia convertit en un munt de runes, amb esbarzers i onagres (una espècie d'ànecs salvatges). La restauració de la metròpoli va anar a càrrec de l'Arquebisbat de Tarragona (fins llavors la part de Catalunya conquerida depenia de Narbona). Hi havia interès que es restaurés l'antic Arquebisbat de Tarragona, bé per part dels comtes, o per voler una consolidació o confirmació d'aquesta personalitat política catalana, independent ja dels reis francs. I amb aquesta finalitat, Ramon Berenguer III cerca la col·laboració de Sant Oleguer, llavors bisbe de Barcelona, mitjançant la donació de la ciutat de Tarragona i del territori que estava abandonat, com a domini d'aquest Arquebisbat (eren terres abandonades i sense propietari), delimitant la línia del Gaià, la serra Carbonera i tota la serralada fins al coll de Balaguer.

Conseqüentment, quedava ja delimitat el senyoriu de Tarragona coincidint, fonamentalment, amb el que en diem el Camp de Tarragona. Això, Iglésies ho va posar de relleu en un llibre (un dels primers que va publicar en la seva joventut) anomenat La delimitació del Camp de Tarragona, ja molt erudit i molt ben explicat.

La magnitud d'aquesta donació va fer que solament 10 anys després del 1129 – la donació es va realitzar el 1118- Sant Oleguer emprengués la restauració de la ciutat, buscant l'ajut i col·laboració d'un aventurer normand, Robert Aguiló, el qual ja havia actuat en terres aragoneses, mitjançant un conveni feudal mitjançant el qual se li atorgava el domini de la ciutat. A més, li donà el títol de príncep de Tarragona, encara que el prelat se'n reservés el domini directe; estem en temps de feudalisme i això vol dir que hi pot haver una relació del senyor i vassall al qual se li podia donar un mateix territori que fos propietat del domini d'un senyor superior i la seva tinença sigui d'un inferior, que és potser vassall del primer. Això va donar lloc a alguns establiments de població, molt pocs, perquè les dificultats encara eren molt grans i encara no hi havia manera de posar en marxa la restauració al territori. Era tot molt insegur: els moros eren a les muntanyes, la qual cosa representava una amenaça constant, i, per tant, no es pot parlar d'una restauració efectiva.

Van morir St. Oleguer i Ramon Berenguer III encara sense haver pogut donar realment efectivitat a la vila; no serà quasi fins mig segle després, amb Ramon Berenguer IV (comte barceloní, qui, per la unió matrimonial amb Peronella d'Aragó esdevé ja príncep de Catalunya-Aragó). Per tant, forma un bloc polític compacte i unes possibilitats de domini militars molt més àmplies, amb la qual cosa es pot dir que és quan avançarà definitivament la restauració de Tarragona, ja que serà una conseqüència directa immediata de la conquesta de Tortosa i de Lleida, el 1149.

En aquest moment, el domini efectiu de Tortosa i Lleida i la conseqüent immediata conquesta de Prades, Siurana i Miravet, van donar seguretat a la reraguarda tarragonina, com també a la reraguarda del Penedès, i va ser possible llavors que s'emprengués efectivament la restauració de la ciutat.

Poc després de la conquesta de Tortosa i Lleida, al febrer de 1149, es dona la primera carta de franquícies que atorga el prelat tarragoní, successor de St. Oleguer, ja efectiu altre cop. És Robert Aguiló qui congrega a la ciutat, la capital, tota la gent que pogués restaurar-la per posar-la en marxa. A partir d'aquell moment es pot dir que es multipliquen de pressa les concessions particulars i les cartes de població col·lectives per fundar i restaurar llocs de pagesies i masos del Camp tarragoní.

El Camp es conservava més o menys enrunat, o era terra erma, però del que es tractava era de posar-lo en marxa.

S'ha de remarcar que el titular del domini de totes les terres era l'arquebisbe, el Senyor de la ciutat i del camp, i va ser-ho fins al segle XVIII-XIX; era la denominada concessió del dret senyorial. L'especial configuració d'aquest senyoriu amb els pactes establerts entre el prelat tarragoní i el comte de Barcelona (Ramon Berenguer III), en principi, i per sota amb Robert Aguiló (cavaller normand), comporta una situació ambigua que dona lloc que aquestes concessions de repoblació del Camp de Tarragona procedeixin del comte de Barcelona i de l'arquebisbe, altres de l'arquebisbe i Robert d'Aguiló i altres en què actuen un d'ells solament. Tinguem en compte, per una part, que algunes vegades seria el prelat el que actuaria unilateralment com a concessor de la carta, com és el cas de la Selva, a càrrec del bisbe Huc de Cervelló.

Aquesta dècada, entre 1150 i 1160, és la d'una activa restauració del centre del Camp i es posen les primeres pedres en nombrosos llocs: Reus, Salou, Cambrils; després Constantí, el 1159, apropant-nos ja a la Selva. Recordem que la Selva, Silva Constantina, segons les primeres mencions d'un historiador del segle XVI, pertanyia al terme de Constantí, n'era la part boscosa i salvatge.

Simultàniament, també s'inicià la repoblació de la Conca de Barberà que tenia el valor estratègic d'assegurar la serralada del Camp de Tarragona. Això representa els inicis de l'afiançament, l'afermament, la consolidació d'aquesta tasca restauradora que correspon al fill de Ramon Berenguer IV, Alfons el Cast, que serà el primer rei pròpiament català i aragonès. El primer que fa és organitzar la part de la Conca de Barberà per donar-li més seguretat i funda Montblanc.

Aquesta operació d'afermament de la Conca de Barberà i de Montblanc està relacionada també amb la finalitat estratègica d'assegurar les rodalies del Camp, les més muntanyoses, imprecises i més perilloses.

Cap al 1160 hi ha referències històriques que ens donen en documents posteriors referents a la Selva, concretament d'una operació de neteja a les muntanyes septentrionals, la Mussara, Prades... en busca dels sarraïns emboscats que feien encara correrries cap a la plana i d'aquesta manera comprometien i posaven en perill l'estabilitat de la repoblació cristiana. Aquest, sembla ésser, és el moment definitiu de la repoblació de la Selva del Camp, perquè aquesta idea d'una batalla sangonenta dels primers repobladors de la plana contra els musulmans (segons referències del segle XIV-XV) adopta un nom concret que és el coll de la Batalla, nom que ha quedat en la toponímia, situat entre Vilaplana i el mas Ripoll (dos sectors muntanyencs). Segurament que aquesta mateixa operació va ser la que va tenir lloc l'any 1162 a Escornalbou, amb Albert de Castellvell, amb la qual es va netejar el sector de moros i dona lloc llavors a la repoblació d'Escornalbou. En aquell moment (amb Huc de Cervelló, segons les dates 1162/1165), s'estableix la repoblació de la Selva del Camp, és a dir, que amb aquestes estribacions ja hi ha possibilitat de restaurar aquest sector que fins llavors era el més perillós. Al 1166 ho fa el rei Alfons el Cast a Alcover, i al 1170 per un sector mixt de fortalesa a Escornalbou. Unes repoblacions les realitza el rei i d'altres el prelat.

S'ha de tenir en compte que des d'aquestes dates ja es va promovent l'erecció de poblats i pagesies amb més tranquil·litat i seguretat cap al centre (Garidells), part baixa (la plana de Picamoixons), l'extrem Nord (Sarral) i també de l'altre sector de Cambrils-Mont-roig, més perillós perquè se situa ja en el límit, més proper a la part de Tortosa, zona molt despoblada. El prelat és qui fa la repoblació de Reus. Reus hagués estat de bon principi una fundació també de l'arquebisbe i al 1186 la conforma i l'amplia, i des de

llavors arreu comença a agafar importància, que perdurarà fins als nostres dies. Tortosa i Lleida els permeten gaudir de seguretat i també la repoblació cap al sector més central.

Després de com i en quin moment es realitza aquesta tasca repobladora, entrem ja en la part jurídica. Fonamentalment té lloc mitjançant concessions, conegudes amb aquest nom i assimilant-se amb les Cartes de població.

Tenim dues grans modalitats d'instruments de repoblació: una podríem dir-ne de signe més feudal i una altra de més popular, però es donen simultàniament unes i altres. Així, trobem que hi ha pobles que tenen les dues.

Les donacions feudals són donacions individuals. Suposaven essencialment la donació del lloc per part del rei o arquebisbe a favor d'un cavaller i la seva família, amb l'específic encàrrec i condició que tingués cura de restaurar-lo i posar-lo en marxa, edificant el castell o fortalesa i amb la possibilitat de formar un poblat al seu entorn per tal d'atraure nova gent i que fos poblat (colonitzat). La relació jurídica que s'estableix és que aquest cavaller tindrà el terreny – a fidelitat del donant, sigui arquebisbe o rei- i per contraprestació ha de formar una població.

Aquests tipus de donacions són molt nombroses, com va succeir a Reus-Salou-Cambrils; alguns d'aquests cavallers han conservat el nom, com ara Ramon d'Olsina, anomenat així perquè va ser qui va poblar Vila-seca de Solzina (feia alusió a Vila-seca de l'Olzina).

També en el sector muntanyenc tingueren lloc unes d'aquestes donacions particulars, sobretot quan es tractava de llocs perillosos on el rei o arquebisbe s'havia de fiar del valor i esforç d'un cavaller emprenedor, com per exemple a Siurana, Escornalbou (Joan de Sant Boi), l'Albiol (Joan de Martorell). En l'altre tipus de donacions, establertes mitjançant Cartes de repoblació, la concessió no anava dirigida a un cavaller sol sinó al grup, a tots els pobladors. Aquesta és la modalitat mitjançant la qual es va fer la repoblació de la Selva.

Aquest concepte de poblat s'entén en un sentit ampli, perquè en la Carta de repoblació no es parlava sempre en l'expressió rigorosa d'una iniciativa oficial sobirana o senyorial d'emprendre la restauració d'un terme des de res. Podien trobar-se indicis de poblacions efectuades o intentades anteriorment per iniciatives aïllades, per individus arriscats que havien començat a viure en alguna comunitat incipient que estava disposada a afincar-se en el terreny i, per fi, la Carta de repoblació venia a ordenar jurídicament, a regularitzar, oficialitzar l'empresa. Aquest sembla ésser el cas de la Selva, segons alguns termes que figuren en la pròpia Carta de repoblació i pensant que la Selva tenia unes arrels molt vives amb restes romanes trobades cap a la part d'Alcover i Almoster. Cal tenir present que en temps dels sarraïns havien conservat els sectors muntanyencs defensant la Selva i adoptant el nom de l'Almudaina, que fou una vila fins al s. XVI o XVII i que es va enderrocar (es conserva amb el nom de carrer de Sensmudaina).

Es confirma amb aquests antecedents i amb el text següent que figura en la Carta de repoblació:

"... DONEM la nostra Vila anomenada Vila Constantina i en terme de Constantí, a tots els que hi habiten, és a dir, aquells que en el present ja hi viuen i àdhuc als que amb el nostre consentiment i voler hi habitaran i a llur descendència per a sempre".

Les paraules que en el present ja hi viuen és una confirmació de què quan s'atorga la Carta de repoblació ja hi habitaven i per tant havien hagut de defensar el lloc.

Això justificaria les al·legacions fetes segles més tard quan davant d'alguns intents d'exigir unes imposicions als habitants de la Selva, aquests es queixen dient que van defensar i reconquerir el lloc, essent per tant, dels propis habitants.

L'objectiu dels privilegis de les Cartes de repoblació era l'atracció de gent per a la instal·lació estable i conreu de terres, per això el seu contingut havia d'oferir un estatut de residència a la nova vila que fos acceptable i donar facilitats.

Les diverses circumstàncies del moment històric, del lloc i situació geogràfica, va ocasionar que les Cartes de repoblació adquirissin una fesomia tan variada a la seva estructura textual i sobretot en la tònica del seu contingut i de les seves disposicions, que obliga a una diferenciació, una espècie de divisió i subdivisió de tipus de cartes de repoblació. Aquestes divisions van des d'un tipus més senzill: Carta agrària (establiment agrari col·lectiu) per a la gent que vagi a treballar la terra, fins a un tipus més ampli: una veritable Carta de franquesa (carta de llibertats).

Les Cartes agràries són simples donacions de terres del terme per als seus pobladors perquè les conreïn en unes determinades condicions de tinença i fruïment. Aquestes donacions es realitzaven a favor d'un grup de pobladors, ja que hi havia una finalitat repobladora.

Les Cartes de franquícies i llibertats són uns establiments veïnals locals en els quals, a part de les referències a la tinença del terreny rústic i urbà del terme, fan relació a drets i deures de la condició jurídica entre els habitants. En aquest tipus de Cartes situarem la de la Selva, atorgada per Huc de Cervelló el 1165, en la qual no solament es fa l'entrega d'unes terres de conreu, sinó de la donació de tot el terme incloent cases, horts, boscos i pastures per tal de ser explotades.

En la forma de tinença de les terres també hi ha diferenciacions: una de tipus lliure i plena possessió del terme, sense cap obligació de pagar. S'atorgava en llocs on el poblament era difícil i perillós per tal de donar més facilitats, com és el cas de la Selva (Carta de repoblació 1165), recalcant la possessió del terme en plena franquesa: "... DONEM totes les terres que hi tenen, i les cases, que amb el nostre consentiment hi habitaran així a ells com als que hi vinguin a viure, i les terres i els horts, francs i lliures, sense cap usatge ni censal..." i d'altres amb la càrrega d'un cens per tal d'obtenir una renda (en llocs més organitzats).

En algunes Cartes s'especificava la facultat de disposició de les donacions quant a la tinença i a la cessió, venda o qualsevol mena d'alienació que generalment s'establía entre els pobladors de la mateixa població.

La Carta de repoblació de la Selva ho limita solament a la gent que visqués en aquell moment a la vila: "... DONEM així mateix i concedim llicència, si els fos menester, als habitants de l'esmentada vila de vendre, empenyorar o alienar totes les coses predites... als seus semblants aveïnats a la mateixa vila. Emperò si algú sense fills volgués donar el seu honor... a algun dels seus pròxims consanguinis, no gosi fer-ho de cap manera a no ser que aquell a qui el cedeixi, s'avingui a domiciliar-se en l'esmentada vila..."

Tot això demostra l'interès per aconseguir la repoblació efectiva del lloc.

Una altra limitació que hi havia en aquesta facultat de disposició era el que se'n deia el dret de fadiga, o sigui, la preferència que tenia el concedent, el senyor en cas de venda d'una finca, de recobrar el domini directe pel mateix preu que es vengués, donant el

venedor avís al senyor, que volia vendre i, durant 20 dies, podia tenir la possibilitat de comprar-la. Si passats aquests dies no deia res, s'entenia que consentia la lliure disposició:

“... primerament inquireixi si nós o els nostres volguéssim comprar o rebre en penyora pel preu usual just: si no fos així, passats XX dies els sigui lícit empenyorar-ho o vendre-ho...”

Un altre aspecte que acostuma a haver-hi en aquestes cartes de concessió de terme és que el senyor es reservava algunes parcel·les del terme per fer l'explotació del domini directe, l'anomenat dret de dominicatura.

“... DONEM l'esmentada vila anomenada Vila Constantina als habitants ... exceptuant-ne la nostra dominicatura (possessió i domini senyorial), el forn i la fàbrica, com també els delmes i primícies que ens reservem”.

Hi ha encara un altre tipus de Carta de repoblació més àmplia, com és la de Tarragona, en la qual hi ha la formació d'una comunitat veïnal, ja que més que l'establiment d'un règim de colonització de propietat s'estableix un estatut civil de franquesa i llibertat (avui dia ho anomenariem garanties constitucionals).

En les Cartes de repoblació no es contenia una regulació complerta de la idea jurídica de naixement d'una comunitat, sinó que aquest aspecte l'anava establint el costum.

No falten casos tampoc en què les Cartes consignen una revisió general en el dret o costum d'un altre lloc per completar les poques normes contingudes. Per exemple, els convenis de Tarragona (comte i prelat) deien que es faria justícia segons les lleis i costums de la ciutat de Barcelona, o bé en altres llocs els costums de Siurana, que eren els de Lleida.

En el propi àmbit tarragoní també s'anirien modelant usos i pràctiques que perdurarien en el temps, com els costums del senyoriu.

En la Carta de repoblació de la Selva s'al·ludeix: “... ens ajudareu a mantenir i a defensar contra qualsevol home i dona, i des d'ara ens fareu homenatge i ens jurareu fidelitat de la mateixa manera que ho fan els habitants de Tarragona i del seu territori...”

Amb això quedava establerta la dependència política de la Selva.

Finalment hi ha, en la Carta de repoblació, les signatures de l'arquebisbe, Huc, i resta de testimonis, preveres, canonges...

Aquesta carta va ser el punt d'arrencada de la vila, la base jurídica. No es conserva l'original però sí moltes còpies successives, trasllats notariais copiats de l'anterior que asseguraven la seva permanència. Això demostra que es mantenia com a norma bàsica, ja que, sinó, ja no s'hauria inscrit al s. XIII en l'anomenat Llibre Verd, on es copiaven els privilegis i els textos importants referents a la vida del poble.

Mn. Pié va ser qui va documentar el desenvolupament de la població de la Selva del Camp, l'augment de la vila, les progressives ampliacions, el moviment del s. XIV, etc., documentació que avui tenim recollida en el llibre Annals inèdits de la vila de la Selva del Camp.

Solament resta indicar, de cara al futur, el pas ulterior en la configuració d'una personalitat pública de la vila, que seria la consecució d'un règim municipal, d'un municipi com a Ajuntament.

Des d'un principi ja hi va haver un òrgan inicial constituït pel batlle, nomenat i representat per l'arquebisbe i pel paborde (dignatari de l'Arquebisbat) que era qui tenia la relació directa amb la Selva, a més d'uns prohoms que feien el seu assessorament. Però ja al 1208 es detecten indicis d'un règim més orgànic amb dos jurats permanents i un consell al seu entorn, segons documentació del s. XIV que fa referència a aquest primer establiment.”